

ANWB: 'Doe meer met dat knipperlicht'

Afslaan of van rijstrook wisselen zonder richting aan te geven, het is een grote ergernis die ook nog tot gevaar op de weg leidt. Toch doet de politie er weinig tegen. De ANWB komt nu met een opfriscampagne.

Door Raounak Khaddari 17 augustus 2019, 12:00

Op de hoek van de Van Woustraat en de Stadhouderskade in Amsterdam-Zuid slaat een wit bestelbusje rechtsaf zonder richting aan te geven. De fietsers erachter gaan vol op de rem, een van hen wijkt uit naar de stoep.

Zulke situaties ontstaan aan de lopende band als automobilisten hun richtingaanwijzer niet gebruiken. Als twee jonge mannen op de fiets vanuit de Ruyschstraat de Weesperzijde in willen slaan waarbij ze een zwarte VW Golf zonder knipperlicht aan de zijkant passeren, gaat het maar net goed: de automobilist wil ook naar rechts en remt voor hij toetert.

De bestuurder, geschatte leeftijd rond de 25, wil zijn naam niet noemen. Hij geeft zijn verkeersovertreding toe: "Ik gebruik het nooit. Het is gedoe." En op de snelweg bij het wisselen van rijbanen? "Ook niet, ik kijk goed om me heen voor ik echt ga. Het is niet om stoer te doen, gewoon makkelijk."

Grote ergernissen

In Nederland is er geen onderzoek naar gedaan, maar Veilig Verkeer Nederland (VNN) Nederland heeft de indruk dat steeds minder mensen richting aangeven in het verkeer. De boete van 95 euro voor deze wetsovertreding schrikt blijkbaar onvoldoende af.

"Tijdens rijlessen komt het steevast aan bod," brengt Rob Stomp-horst van VNN in herinnering. "Het is een van de basisdingen, iedereen leert het, juist omdat het zo onmisbaar en noodzakelijk is in het verkeer."

Volgens de ANWB zorgt het onderwerp voor grote ergernissen onder de ruim vier miljoen -leden. "We krijgen er met enige regelmaat mails over," zegt een woordvoerder, die benadrukt dat richting aangeven niet een gunst is die aan een ander wordt verleend. "Je hebt je aan de regels van het verkeer te houden, daar hoort richting aangeven bij. En daarbij: de overtreding leidt behalve tot ergernissen ook tot gevaarlijke situaties. Dat wil je niet meemaken."

Deelnemen aan het verkeer is een teamsport, aldus verkeerspsycholoog Gerard Tertoolen, die zich geregeld ergert aan bestuurders die geen richting aangeven. Wat zijn eigenlijk de gevolgen? "Het maakt hun handelen onvoorspelbaar. Andere verkeersdeelnemers kunnen er niet op inspelen door af te remmen of het rij-gedrag aan te passen. Je ontnemt anderen de mogelijkheid tot anticiperen. Terwijl: autorijden doe je met elkaar. Wie dan besluit geen richting aan te geven, vertoont asociaal gedrag en heeft geen idee wat deelnemen aan het verkeer daadwerkelijk betekent."

Te lui, vergeten, niet belangrijk

Uit onderzoek van Response Insurance, een Amerikaanse autoverzekeringsmaatschappij, blijkt dat liefst 57 procent van de automobilisten in de VS geen richtingaanwijzer gebruikt. De reden? 42 procent zegt niet genoeg tijd te hebben om de knipperlichten aan te doen voor ze daadwerkelijk inhalen of afslaan. 23 procent geeft toe dat ze er simpelweg te lui voor zijn en 17 procent doet het niet omdat als ze het wel doen, ze 'vergeten het uit te zetten'. 11

procent vindt richting aangeven niet belangrijk en 8 procent doet het niet omdat anderen het ook niet doen.

Tertoolen: "Het is egoïstisch gedrag om de rest van de verkeersdeelnemers niet te betrekken bij jouw acties die ook consequenties voor anderen hebben."

Toch is de verkeersovertreding geen prioriteit van de politie, zegt een woordvoerder. "We registreren ook niet hoe vaak iemand hiervoor wordt beboet. Als we het zien, bekeuren we wel."

In Amerika wordt de overtreding wel geregistreerd. Volgens The New York Times heeft de politie van de staat New York vorig jaar 15.127 boetes uitgedeeld voor het overtreden van de '1163-wet', die regels geeft omtrent 'draaiingen' en bijbehorende signalen. Wie de wet overtreedt krijgt behalve een boete ook twee 'strafpunten' op zijn of haar rijbewijs.

€ 95

Een bestuurder die door de politie wordt betrapt op afslaan zonder richting aan te geven, kan een boete van 95 euro krijgen.

De Nederlandse politie heeft andere prioriteiten: veelgepleegd huftergedrag (zoals over de vluchtstrook rijden of een rood kruis negeren), afleiding zoals appen, door rood licht rijden, rijden na alcohol- en drugsgebruik én te snel rijden. "Hier ligt de prioriteit omdat door dit soort overtredingen veel verkeersslachtoffers vallen," zegt de politiewoordvoerder. Hoeveel ongelukken er ontstaan doordat een bestuurder geen richting aangeeft, is onbekend. "Daar zijn geen cijfers over."

Toch prijkt het niet gebruiken van de richtingaanwijzer al tientallen jaren in de top 10 van de grootste verkeersergernissen. "Het is ook lastig," zegt verkeerspsycholoog Tertoolen. "Je moet iemand op heterdaad betrappen wil je kunnen bekeuren." Standaard cameracontrole is niet voldoende, want het kan zijn dat iemands knipperlicht net 'uit' flikkerde op de foto. "Dan krijg je die discussie. En het is nog altijd minder gevaarlijk dan bijvoorbeeld rijden onder invloed."

Bewustwording

Marjolein de Lange van de Fietzersbond Amsterdam betwijfelt of handhavers het probleem kunnen oplossen. "Natuurlijk moet er iets gebeuren, maar met handhaving ga je dit niet winnen," zegt De Lange. "Iets als een bewustwordingscampagne zal effectiever uitpakken."

Daar pleit ook de ANWB voor. Volgens de organisatie is het vooral van belang om preventief te handelen en zo nu en dan weer aandacht te geven aan de verkeersregels. "Even de kennis opfrissen en uitleggen waarom we bepaalde wetten en regels hebben. Dat is noodzakelijk voor de verkeersveiligheid." Voor de leden werkt de ANWB nu aan een campagne die aandacht vraagt voor het correct gebruik van richtingaanwijzers.

Tertoolen heeft zijn eigen manier gevonden om met zijn irritatie om te gaan als een automobilist weer eens 'zomaar' van baan wisselt. "Dan denk ik: ah, dan heb je zo'n dure auto gekocht en er niet eens knipperlichten bij gekregen."

Hoe zit het ook alweer?

Alle bestuurders, dus ook fietsers, zijn verplicht richting aan te geven.

- Automobilisten gebruiken hun richtingaanwijzers bij elke 'zijdelingse verplaatsing': bij het afslaan, het inha-len, in- of uitvoegen en bij het wegrijden, aldus artikel 55 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens uit 1990.

- Voor het richting aanwijzen kijkt de automobilist in de binnen- en buitenspiegel, kijkt over de schouder vanwege de dode hoek en controleert wat er voor hem of haar op de weg gebeurt. Het is zaak om -direct na het richting -aangeven te handelen.

- Wie een rotonde nadert, geeft richting aan: rechts voor de eerste afslag, links voor de derde afslag. Op de rotonde gaat de richtingaanwijzer uit, bij het verlaten van de rotonde opnieuw aan, naar rechts.

- Wie op de snelweg meerdere rijstroken wil opschuiven, geeft per 'zijdelingse verplaatsing' richting aan. Het is dus niet de bedoeling om bijvoorbeeld in één keer twee stroken op te schuiven.